

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

NOVEMBER 2021

MPUMALANGA

PUNTE: 40

TYD: 1½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 11 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees AL die instruksies aandagtig deur voordat jy die vrae beantwoord.

1. MOENIE probeer om die hele vraestel te lees nie. Raadpleeg die INHOUDSOPGAWE op die volgende bladsy en merk die vraagnommers van die vrae oor die tekste wat jy hierdie jaar bestudeer het. Lees hierdie vrae en kies die vrae wat jy wil beantwoord.
2. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings:

AFDELING A: Kortverhale (40)
OF
AFDELING B: Drama (40)
3. Beantwoord die vrae in EEN van die afdelings:

AFDELING A: KORTVERHALE
Beantwoord die vrae oor TWEE kortverhale wat jy bestudeer het.

OF

AFDELING B: DRAMA
Beantwoord die vrae oor die drama (*Perdekrag*) wat jy bestudeer het.
4. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling noukeurig.
5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
6. Laat 'n reël oop na elke antwoord.
7. Voorgestelde tydsindeling:

AFDELING A: 90 minute

OF

AFDELING B: 90 minute
8. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

Kies SLEGS die afdeling wat jy bestudeer het.

AFDELING A: KORTVERHALE		
Beantwoord Verhaal A EN Verhaal B.		
VRAAGNOMMER	PUNTE	BLADSYNOMMER
1. Verhaal A	20	4
"Die hen en die naald"		
EN		
Verhaal B	20	6
"Stokvel op 'n plaas"		
OF		
AFDELING B: DRAMA		
Beantwoord slegs EEN vraag.		
2. <i>Perdekrag</i>	40	8

Beantwoord SLEGS die vraag oor die kortverhale/drama wat jy bestudeer het, dit wil sê VRAAG 1 OF VRAAG 2.

VRAAG 1: BLADSAK – Lucas Malan

VERHAAL A: "DIE HEN EN DIE NAALD" – Minnie Postma (20)

EN

VERHAAL B: "STOKVEL OP 'N PLAAS" – Justice L Makete (20)

VERHAAL A: "DIE HEN EN DIE NAALD" – Minnie Postma

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

'n Kort rukkie was sy soos die vrou van 'n kaptein; nou is sy maar net 'n moeder van wie dié wat sy liefhet, in gevaar verkeer. Sy moet daardie naald kry! Sy moet soek, sy kan nie ophou nie!

Die ander henne kom kyk wat sy en die kuikens doen. Hulle vra haar wat aan die gang is. Sy vertel hulle van die groot onrus in haar hart en hulle verstaan. 5

Hulle kry haar jammer, baie jammer, want hulle het ook kinders. Hulle het ook harte. Nou help almal haar soek. Hulle kuikens kom help ook, maar hulle kry nie die naald nie.

As die skaduwee van die valk oor die aarde skuiwe, kreun die moeders asof hulle pyn het, dan kom skuil die kinders onder hulle vlerke tot die gevaar weer verby is. 10
Daarna begin hulle weer soek, soek, soek!

Maar hulle het die naald nooit weer gekry nie.

- 1.1 Wat het Valk gewoonlik gedoen as hy lus was vir lekker lag of lekker gesels? (1)
- 1.2 Hen het Valk se naald geleen.
  - 1.2.1 Waarom het Hen juis by Valk 'n naald geleen? (1)
  - 1.2.2 Wat wou Hen met die naald doen? (1)
- 1.3 Valk het dadelik sy naald vir Hen geleen sonder om enige vrae te vra.
Gee 'n rede uit die verhaal waarom die stelling ONWAAR is. (1)
- 1.4 Skryf die volgende vier insidente onder mekaar oor in die VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.
  - Valk het sy naald teruggepra.
  - Die kuikens het Valk se naald weggegooi.
  - Hen het vir die hoenders in die kraal gewys hoe mooi sy lyk.
  - Hen het vir haar kuikens gesê om die huis aan die kant te maak. (4)

- 1.5 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die letter (A–D) langs die vraagnommer (1.5) neer.

Hen het haar lyfie geswaai en soos die vrou van 'n kaptein voor haar huis geloop. Hierdie houding van Hen sê vir ons dat sy ...

- A lui was.
B graag gespog het.
C onbetroubaar was.
D gou kwaad geword het. (1)

- 1.6 Waar het Hen na die naald gaan soek toe sy dit nie in haar huis kon kry nie? (1)

- 1.7 Hen het hard en oral na die naald gesoek.

Noem TWEE dinge wat dit vir ons van Hen sê. (2)

- 1.8 1.8.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

Hierdie verhaal waarsku 'n mens dat (mooi dinge 'n mens kan verblind/jy na ander se raad moet luister). (1)

- 1.8.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 1.8.1. (1)

- 1.9 Hen se belofte aan Valk het vir altyd onrus in haar hart gebring.

Kies die gevolg uit KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (1.9.1 tot 1.9.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.9.1	Hen het 'n naald nodig gehad.	A	Valk het Hen laat belowe dat hy 'n kuiken kon kry as die naald sou wegraak.
1.9.2	Valk wou seker maak dat hy sy naald sou terugkry.	B	Hen se kuikens sou vir altyd in gevaar wees.
1.9.3	Hen wou baie graag mooi lyk.	C	Die ander hennet het ook na die naald gesoek.
1.9.4	Hen kon nie Valk se naald teruggee nie.	D	Hen het nie daaraan gedink om die naald veilig te bêre nie.
		E	Valk het vir Hen 'n naald geleen.

(4 x 1) (4)

- 1.10 Gee TWEE redes waarom ons kan sê dat ons Hen in hierdie verhaal die beste leer ken. (2)

EN

VERHAAL B: "STOKVEL OP 'N PLAAS" – Justice L Makete

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

Douvoordag dié Saterdag is dit die skraal, kop-in-die-lug en bowenal hardwerkende MaDlamini se beurt. Sy is die kleiniggie van oorleë oupa Skhukhununu, die gewilde dolosgooier en kruiefundi wat die plaasvolkies jare lank van allerhande muti en kruie voorsien het.

MaDlamini is getroud met Siphon Dlamini, die kwaai maar verstandige voorman van die plaas Lekkerbek. Ja, dis stokvel soos dit oor die algemeen bekend staan. 5

Die eenvoudige maar stewige grasdakhuis met sy rooi, gebakte bakstene en die groot lapa is in die week netjies oorgedoen. Die oop en vriendelike lapa herinner ons aan die lapahuis van Malelane, Skukuza en Lapalala.

Die kinders skarrel soos hoenders toe MaDlamini die mapai's van hulle af wegtrek. "Vukani Bantwana!" skree sy luidkeels. Elkeen moet woel, want hierdie is 'n buitengewone dag. Almal moet 'n handjie iewers bysit. 10

Baba Dlamini is al besig met die slagding. Dis 'n spekvat Dorper afkomstig van die aangrensende plaas.

1.11 Hoeveel was die stokvel se ledegeld? (1)

1.12 Wie het daardie Saterdag die stokvelgeld ontvang? (1)

1.13 1.13.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

Die stokvelgeld het (net die grootmense/die kinders en die grootmense) gehelp. (1)

1.13.2 Hoekom sê jy so? (1)

1.14 Die stokvel is goed gereël.

Voltooi die volgende sinne. Skryf net die vraagnommers (1.14.1 tot 1.14.4) en die ontbrekende woorde neer.

1.14.1 ... het mampoer gemaak. (1)

1.14.2 Die dogters het ... met kaneel gemaak. (1)

1.14.3 Die gaste het van tienuur af begin aankom. Die onvriendelike ... was een van die eerste gaste. (1)

1.14.4 Toe dit tyd was, is die stokvel amptelik met ... geopen. (1)

1.15 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Die gaste wat laat gekom het, moes betaal vir hulle kos. (1)

1.16 Siphso Dlamini is 'n karakter wat die leser positief kan motiveer.
Gee TWEE redes waarom ons so kan sê. (2)

1.17 Mandevu het gesorg dat die Malaita gevang word.

1.17.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

Wat daardie dag met die Malaita gebeur het, laat jou (tevrede/ontevrede) voel. (1)

1.17.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 1.17.1. (1)

1.18 Die stokvel was iets waarna almal uitgesien het.

Kies die gevolg uit KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (1.18.1 tot 1.18.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.18.1	Dit was die Dlamini's se beurt om die stokvel te reël.	A	Die skurke het begin vloek en moeilikheid soek.
1.18.2	Die stokvel is goed georganiseer.	B	Die huis op Lekkerbek is netjies gemaak.
1.18.3	Die voorsitter het name hardop uitgelees.	C	Die ouer mense het rustig eenkant gekuier.
1.18.4	Na die stokvelvergadering kon die mense soveel eet en drink as wat hulle wou.	D	Die byeenkoms kon stiptelik om twaalfuur begin.
		E	Al die lede moes aandui dat hulle teenwoordig was.

(4 x 1) (4)

1.19 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die letter (A–D) langs die vraagnommer (1.19) neer.

"Almal moet 'n **handjie** iewers **bysit**." (Reël 12) Hierdie woorde beteken dat almal ...

- A die Malaita moes help slaan.
- B hande moes vashou terwyl Mfundisi gebid het.
- C moes help met die voorbereidings vir die stokvel.
- D moes hande opsteek wanneer hulle name uitgelees is. (1)

1.20 1.20.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

Die titel van hierdie kortverhaal pas die beste (by die begin van/by die einde van/regdeur) die verhaal. (1)

1.20.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 1.20.1. (1)

[40]

VRAAG 2**PERDEKRAG – Cecilia du Toit**

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS C

LUCKY:	Nee, maar ek kan mos leer. Dis mos 'n perdeskool dié. Of mag net die ryk rotte die goed ry?	
WILMA:	Jy gaan beslis nie op 'n perd se rug klim met so 'n houding nie.	
LUCKY:	Nes ek gedink het. Net ryk boude vir hierdie hobby horses van jou. Armes soos ek moet maar loop. Of shit stir.	5
WILMA:	Dit het niks te doen met arm of ryk nie. Jy's hier om te werk.	
LUCKY:	<i>(Kwaad.)</i> Nee, ek's hier, want ryk rotte gee meer om vir diere as vir arm mense.	
WILMA:	Ag, stop dit nou. Jou storiëtjie raak nou afgesaag. <i>(Sy hou die leiband na Binki uit.)</i> Kom, vat Lady Jane na die kampie toe. Die De Beers wag. <i>(Binki kom versigtig nader en hou Lady Jane se leiband ver van haar af weg. Lady Jane volg gewillig, maar dit maak Binki steeds bang.)</i>	10
LUCKY:	<i>(Aanmoedigend.)</i> Mooi, Binki. Jy doen goed. <i>(Lag uitbundig.)</i> Sy lyk asof sy gaan flou val! Bangbroek-bybie!	

- 2.1 Wat was Wilma se posisie by die perdeskool? (1)
- 2.2 Lucky moes as straf by die perdeskool werk.
- 2.2.1 Wie was Lucky se prokureur? (1)
- 2.2.2 Hoe lank moes Lucky by die perdeskool werk? (1)
- 2.3 Een van Lucky se werkies was om die stalle uit te hark. Noem nog EEN ander werk wat Wilma vir hom gegee het. (1)
- 2.4 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die letter (A–D) langs die vraagnommer (2.4) neer.
- Wilma het vir Lucky gesê dat hy nie op 'n perd gaan ry met so 'n houding nie. (Reël 3) Dit wys dat Wilma ... teenoor Lucky opgetree het.
- A streng
- B simpatiek
- C vriendelik
- D emosioneel (1)
- 2.5 Die De Beers was ryk mense.
- Gee 'n rede waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)

2.6 Skryf die volgende vier insidente onder mekaar oor in die VOLGORDE soos wat dit in die drama gebeur.

- Lucky het die hooivurk gevat en begin werk.
- Wilma het vir Lucky gesê om die stalle uit te hark.
- Wilma wou hê Lucky moes die perdeskool verlaat.
- Lucky het vir Wilma gesê hy is nie daar om die vuil werk te doen nie. (4)

2.7 Lees weer reëls 1 tot 8 wat Lucky oor ryk mense sê.

Wat kan jy aflei omtrent Lucky se houding teenoor ryk mense? Noem TWEE dinge. (2)

2.8 Lucky het nie geweet wat alles by die perdeskool gebeur nie.

Kies die gevolg uit KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (2.8.1 tot 2.8.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.8.1	Lucky was onbeskof.	A	Lucky het besef dat daar ander kinders is wat ook swaarkry.
2.8.2	Lucky het aspris stadig gewerk.	B	Wilma moes Lucky waarsku om nie vir Binki te boelie nie.
2.8.3	Lucky het 'n rolstoel onder die boom gesien.	C	Lucky wou die leiband om Tinkerbelle se kop sit.
2.8.4	Binki het gesê dat sy by Wilma bly omdat Sabrina haar nie kon versorg nie.	D	Lucky het besef dat hy sy ma se tyd en liefde moes waardeer.
		E	Wilma het gesê dat Lucky nie kos gaan kry voor al die vuil strooi op die hoop is nie.

(4 x 1) (4)

2.9 "Sy lyk asof sy gaan flou val! Bangbroek-bybie!" (Reël 14)

2.9.1 Kies die KORREKTE woord uit dié tussen hakies.

Hierdie optrede van Lucky laat 'n mens (kwaad/opgewonde) voel. (1)

2.9.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 2.9.1. (1)

2.10 2.10.1 Kies die KORREKTE woord uit dié tussen hakies.

'n Les wat 'n mens uit hierdie drama kan leer, is dat dit (verkeerd is om te stereotipeer/goed is om van perde te hou). (1)

2.10.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 2.10.1. (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS D

WILMA:	Nee, dis nie waar nie. Hoor jy dan nie? Ek veroordeel jou nie.	
LUCKY:	You could have fooled me.	
WILMA:	Regtig. Wat jy gedoen het, is verskriklik, maar wat ek gedoen het, was nie veel beter nie. En ek was veronderstel om van beter te weet. Ek is mos volwasse, of hoe?	5
LUCKY:	Wat? Was jy dan ook wreed teenoor diere?	
WILMA:	Nee, ek was nie wreed nie. Of ten minste nie doelbewus soos – (<i>Sy aarsel.</i>)	
LUCKY:	Soos ek. Toe, sê dit.	
WILMA:	Goed, nie wreed soos jy nie. Maar die skade was net so groot – nee, eintlik baie groter as joune, want ek was 'n grootmens. Maar los dit, dis lank gelede.	10
LUCKY:	Vertel. Toe, Antie, vertel. Dit sal my mos help.	
WILMA:	(<i>Sug.</i>) Nou goed. Ek was – toe ek jonger was – 'n bietjie, hm, wild. (<i>Sy wag terwyl Lucky uitbundig lag, maar gaan dan voort.</i>) Ek was een aand by 'n partytjie.	15

2.11 Wilma het vir Lucky vertel dat sy ook iets verkeerds gedoen het.

Voltooi die volgende sinne. Skryf net die vraagnommers (2.11.1 tot 2.11.4) en die ontbrekende woorde neer.

- 2.11.1 Terwyl Wilma by die bure se partytjie was, het sy te veel ... . (1)
- 2.11.2 Na die partytjie het sy met haar perd, met die naam ... teruggejaag huis toe. (1)
- 2.11.3 Die perd het in 'n gat getrap en sy ... gebreek. (1)
- 2.11.4 Nadat Wilma vir Lucky van hierdie insident vertel het, was hy ... dat hy so onbeskof met haar was. (1)
- 2.12 Lucky het erken dat hy wreed teenoor diere was. Wat het hy gedoen wat wreed was? (1)
- 2.13 Hoekom was Lucky so wreed teenoor daardie diere? (1)
- 2.14 2.14.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.
Met die werk wat Wilma by die perdeskool gedoen het, het sy probeer om dit wat sy verkeerd gedoen het, (te vergeet/reg te maak). (1)
- 2.14.2 Hoekom sê jy so? (1)

- 2.15 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die letter (A–D) langs die vraagnommer (2.15) neer.

"Ek was – toe ek jonger was – 'n bietjie, hm, **wild.**" (Reël 14)

Hiermee wou Wilma vir Lucky sê dat sy as jongmens ...

- A kwaai was.
B goed kon perdry.
C onverantwoordelik was.
D graag op wilde perde gery het. (1)

- 2.16 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Lucky kon Wilma nie op haar naam noem nie, want hy was bang vir haar. (1)

- 2.17 Lucky moes leer om sy houding teenoor baie dinge te verander.

Kies die gevolg uit KOLOM B wat by die gebeure in KOLOM A pas. Skryf net die letter (A–E) langs die vraagnommers (2.17.1 tot 2.17.4) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.17.1	Lucky wou nie saamwerk op die plaas nie.	A	Lucky het besef dat 'n mens uit jou foute kan leer.
2.17.2	Binki het vir Lucky vertel dat sy probeer het om haar hondjie uit die brand te red.	B	Lucky het besef dat alle mense seerkry.
2.17.3	Lucky het Binki se letsels gesien.	C	Lucky het geleer om stalle skoon te maak.
2.17.4	Wilma het vir Lucky van haar verlede vertel.	D	Wilma het gebel sodat Lucky kon teruggaan stad toe.
		E	Lucky het besef dat diere met liefde en respek behandel moet word.

(4 x 1) (4)

- 2.18 2.18.1 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies.

Die titel van die drama pas die beste (by die begin van/by die einde van/regdeur) die drama. (1)

- 2.18.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 2.18.1. (1)

- 2.19 Gee TWEE maniere waarop 'n mens Lucky in hierdie drama goed leer ken. (2)

- 2.20 Binki se optrede aan die einde van die drama motiveer die leser om probleme op te los. Gee TWEE redes waarom ons so kan sê. (2)
[40]

TOTAAL: 40